

Overheid betaalt mee aan verplichte bodemsanering

Informatieblad voor bedrijven

In juni 2001 hebben overheid en bedrijfsleven afspraken gemaakt over een nieuwe regeling voor bodemsaneringen op bedrijfsterreinen. Met de nieuwe regeling weet u als ondernemer precies waar u aan toe bent. Zo kunt u een bodemsanering zo flexibel mogelijk inpassen in uw bedrijfsvoering. Ook krijgt u meer duidelijkheid over de bijdrage van de overheid in de saneringskosten.

Inhoudsopgave

- Voor iedere ondernemer
- Beleid met voordelen
- Wat betekent dit voor u als ondernemer?
- Sanering verplicht
- Overheid draagt bij
- Bijdrage nu al mogelijk
- Interimbeleid
- Aanmelden vóór 1 januari 2006

Voor iedere ondernemer

In de jaren '80 is het onderzoeken en saneren van mogelijke gevallen van bodemverontreiniging begonnen. Deze bodemsaneringsoperatie bleek veel omvangrijker dan aanvankelijk was gedacht.

Veel gevallen van bodemverontreiniging doen zich voor op bedrijfsterreinen. In het begin van de jaren '90 is het ministerie van VROM daarom, in overleg met MKB-Nederland en VNO-NCW, begonnen met een grootscheepse onderzoeks- en saneringsoperatie: 'Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen' (BSB). Deze BSB-operatie richt zich op sectoren met productieprocessen waarin met risicovolle stoffen wordt gewerkt. Veel bedrijven hebben al vrijwillig meegedaan aan de onderzoeksfase, via de BSB-stichtingen. Uiteindelijk zullen alle bedrijven, die vanaf 1989 tot de risicosectoren behoorden, óf hun opvolgers op het bedrijfsterrein onderzoek moeten doen.

Ook ondernemers die niet zelf met risicovolle stoffen hebben gewerkt (of hun opvolgers) kunnen met bodemverontreiniging te maken krijgen. Bijvoorbeeld wanneer u als ondernemer grond hebt gekocht voor uw bedrijf, die door een ander is verontreinigd. Dit kan blijken uit onderzoek bij de aankoop.

Het bodemonderzoek toont aan of er gesaneerd moet worden. Is sanering nodig, dan moet duidelijk worden wie wat voor zijn rekening neemt. Tot voor kort was dit niet altijd van tevoren helder.

Hierdoor konden partijen veel saneringen niet voortvarend genoeg aanpakken. Het nieuwe bodemsaneringsbeleid voor ondernemers richt zich nu duidelijk op eigenaren en erfpachters van alle terreinen die in gebruik zijn bij bedrijven, of ze nu op industrieterreinen zijn gevestigd of midden in de stad.

Zie voor een schematisch overzicht van de onderzoeks- en saneringsfase pagina 3.

Beleid met voordelen

De Tweede Kamer en de regering hebben besloten dat de bodem van Nederland in 2023 schoon genoeg moet zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

Sinds 1 januari 1987 is iedereen verplicht om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen en deze volledig te verwijderen als er tóch verontreiniging ontstaat. Het nieuwe beleid is bedoeld voor verontreinigingen die vóór 1987 zijn ontstaan.

Om in 2023 een schone bodem te hebben, moet duidelijk zijn wie verantwoordelijk is voor de sanering van een verontreinigd terrein. Voor terreinen die door bedrijven worden gebruikt wordt dat de eigenaar, of, als er sprake is van erfpacht, de erfpachter. Zij hebben tenslotte ook belang bij een schone bodem.

Dat de eigenaar of erfpachter van een bedrijfsterrein verantwoordelijk wordt voor de sanering wil nog niet zeggen dat hij of zij ook de hele sanering moet betalen. De overheid is in beginsel bereid om hieraan bij te dragen. Hoeveel? Dat is afhankelijk van het tijdstip waarop de verontreiniging werd veroorzaakt, de betrokkenheid van de eigenaar of erfpachter daarbij en/of het moment waarop het terrein is gekocht.

In juni 2001 heeft de overheid met MKB-Nederland en VNO-NCW een convenant ondertekend met afspraken over deze nieuwe 'bedrijvenregeling'.

Wat betekent dit voor u als ondernemer?

Het nieuwe beleid heeft voor veel bedrijven aanzienlijke voordelen. Nu weet u van tevoren waar u aan toe bent als u wilt verbouwen of uw terrein wilt verkopen. Zo bent u in staat om zélf een noodzakelijke bodemsanering zo flexibel mogelijk in te passen in uw bedrijfsvoering. Vanzelfsprekend wel binnen de termijnen die gelden volgens de milieuhygiënische criteria.

Sanering verplicht

Als eigenaar of erfpachter van een ernstig verontreinigd bedrijfsterrein bent u alleen verplicht te saneren als het bevoegd gezag de sanering urgent heeft verklaard. Wannéér er gesaneerd moet worden is afhankelijk van de urgentie van de sanering. Het bevoegd gezag voor bodemsanering (zie kader) zal het uiterste tijdstip voor de sanering vaststellen aan de hand van de resultaten van de bodemonderzoeken.

Bevoegd gezag gemeenten Wet bodembescherming

Het bevoegd gezag voor de Wet bodembescherming is uw provincie. Uitzonderingen hierop zijn de vier grote steden: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Is uw bedrijf gevestigd in één van deze steden, dan is de gemeente het bevoegd gezag. Dit geldt met ingang van de volgende data ook voor de volgende gemeenten:

per 1 januari 2001:	Haarlem en Zaanstad
per 1 juni 2001:	Heerlen
per 1 juli 2001:	Arnhem en Tilburg
per 1 januari 2002:	Almelo, Amersfoort, Eindhoven, Enschede, Helmond, Hengelo, 's-Hertogenbosch, Leiden, Maastricht en Venlo
per 1 oktober 2002:	Nijmegen
per 1 januari 2003:	Alkmaar, Breda, Deventer, Dordrecht, Emmen, Groningen en Leeuwarden
per 1 januari 2004:	Schiedam

{Besluit van 12-12-2000, Stb. 2000, 591}

Als u bouwplannen heeft op een bedrijfsterrein met een ernstige bodemverontreiniging bent u trouwens ook nu al verplicht om te saneren. Als het bevoegd gezag deze sanering urgent verklaart valt de sanering tevens onder de 'bedrijvenregeling' en komt u mogelijk in aanmerking voor een bijdrage van de overheid.

De sanering blijft verplicht na 2023, maar de mogelijkheid van een bijdrage loopt dan af.

Let op: wanneer uw terrein moet worden gesaneerd, en u besluit het terrein vóór de sanering over te dragen, bent u niet van uw saneringsplicht af. Alleen als de nieuwe eigenaar of erfpachter de betaling van de saneringskosten voldoende zeker stelt aan het bevoegd gezag, geldt de saneringsplicht vanaf dat moment alleen voor hem.

Overheid draagt bij

De overheid is bereid om een deel van de kosten van bodemsanering te dragen. 'Samenloopkosten', zoals bouw- en sloopkosten, vallen niet onder de bodemsaneringskosten.

Voor de bijdrage van de overheid geldt wel een aantal voorwaarden:

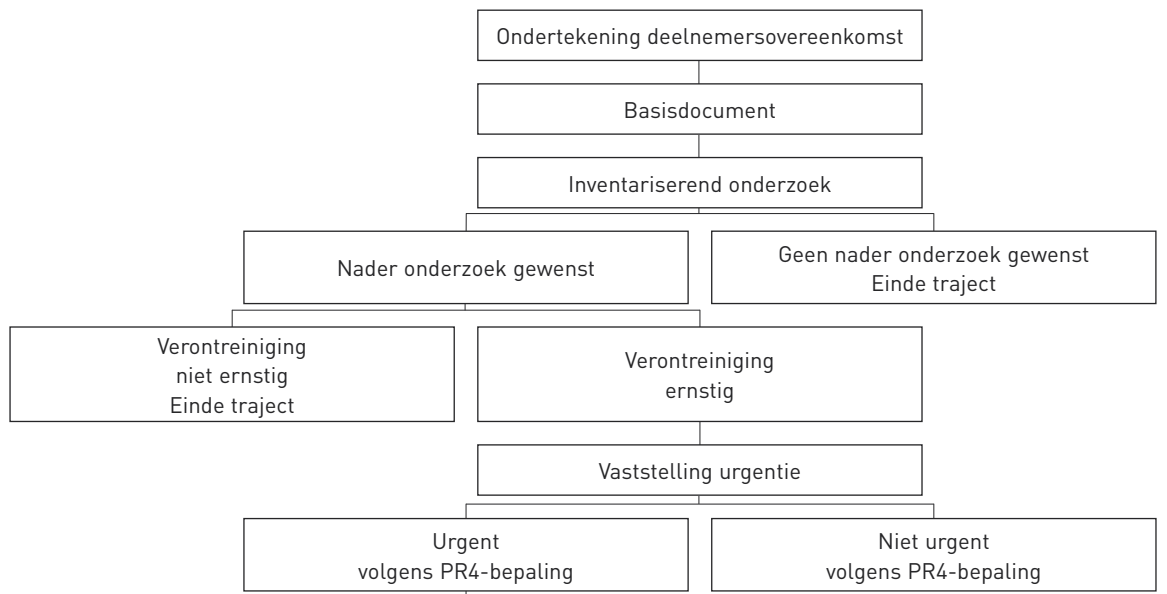
- Het gaat om een ernstige bodemverontreiniging, waarvan de sanering volgens het bevoegd gezag urgent is. Van urgent-verklaring kan ook sprake zijn bij bouwwerkzaamheden waarvoor bodemsanering verplicht is.
- De verontreiniging is voor minstens 80% veroorzaakt vóór 1 januari 1975. Dit wordt vastgesteld aan de hand van een protocol voor ouderdomsbepaling van de bodemverontreiniging.
- Het terrein was al vóór 1 januari 1995 in eigendom of erfpacht van de huidige eigenaar of erfpachter.
- De eigenaar of erfpachter meldt het verontreinigde terrein vóór 1 januari 2006 aan bij het bevoegd gezag.
- De eigenaar of erfpachter saneert goed en op tijd.
- Het bedrijfsterrein wordt gebruikt voor de continue bedrijfsvoering.
- Het terrein is en blijft bedrijfsterrein.
- Er is geen andere overheidsbijdrage voor de bodemsaneringskosten.

Nogmaals: de hoogte van de bijdrage is afhankelijk van uw betrokkenheid bij de oorzaak van de verontreiniging en/of van het moment waarop u het verontreinigde terrein verwierf. Voor het midden- en kleinbedrijf gelden hogere bijdragepercentages. Bovendien geldt voor alle bedrijven in de eerste tien jaar een hoger percentage dan daarna. Dus snelheid loont! Daarnaast is de bijdrage in principe overdraagbaar op een nieuwe eigenaar of erfpachter. Hiermee neemt de overheid een mogelijke belemmering weg voor overdracht van terreinen.

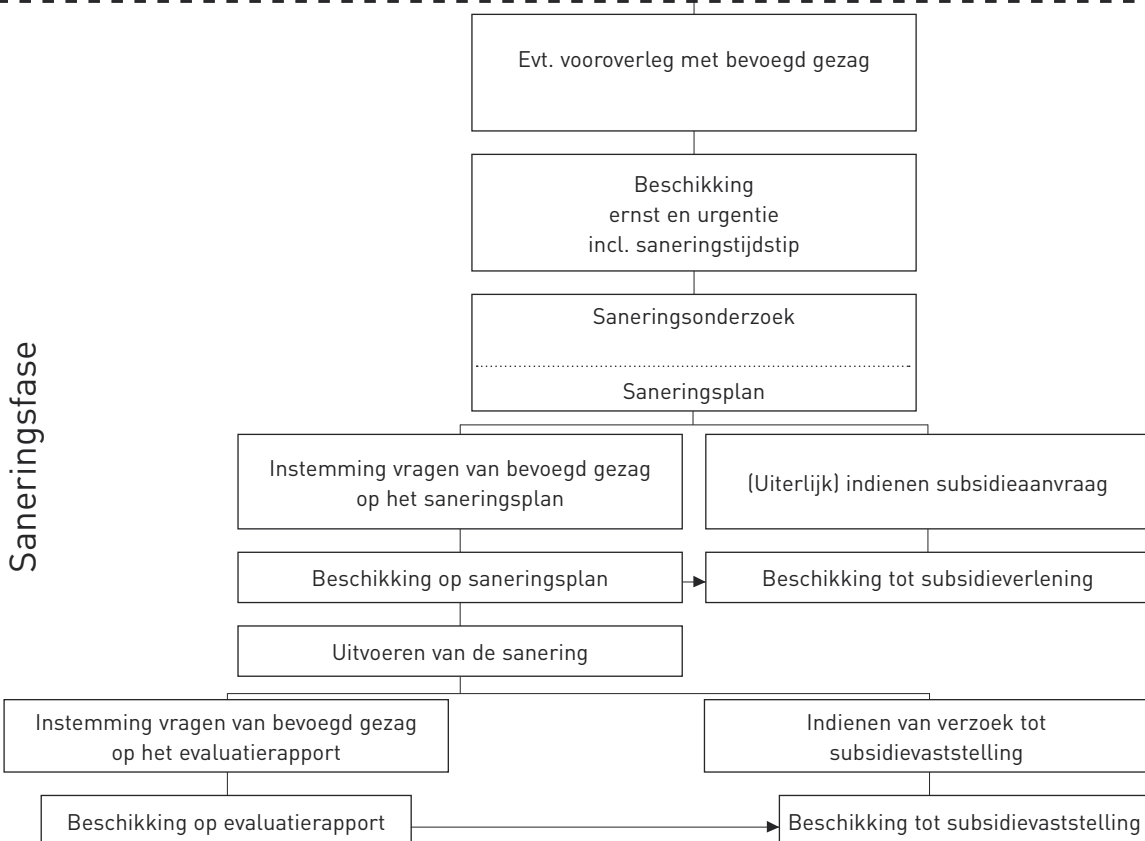
In het stappenschema op pagina 4 kunt u zien tot welke bijdragepercentages dit in concrete gevallen leidt.

Onderzoeksfase via de BSB-stichting

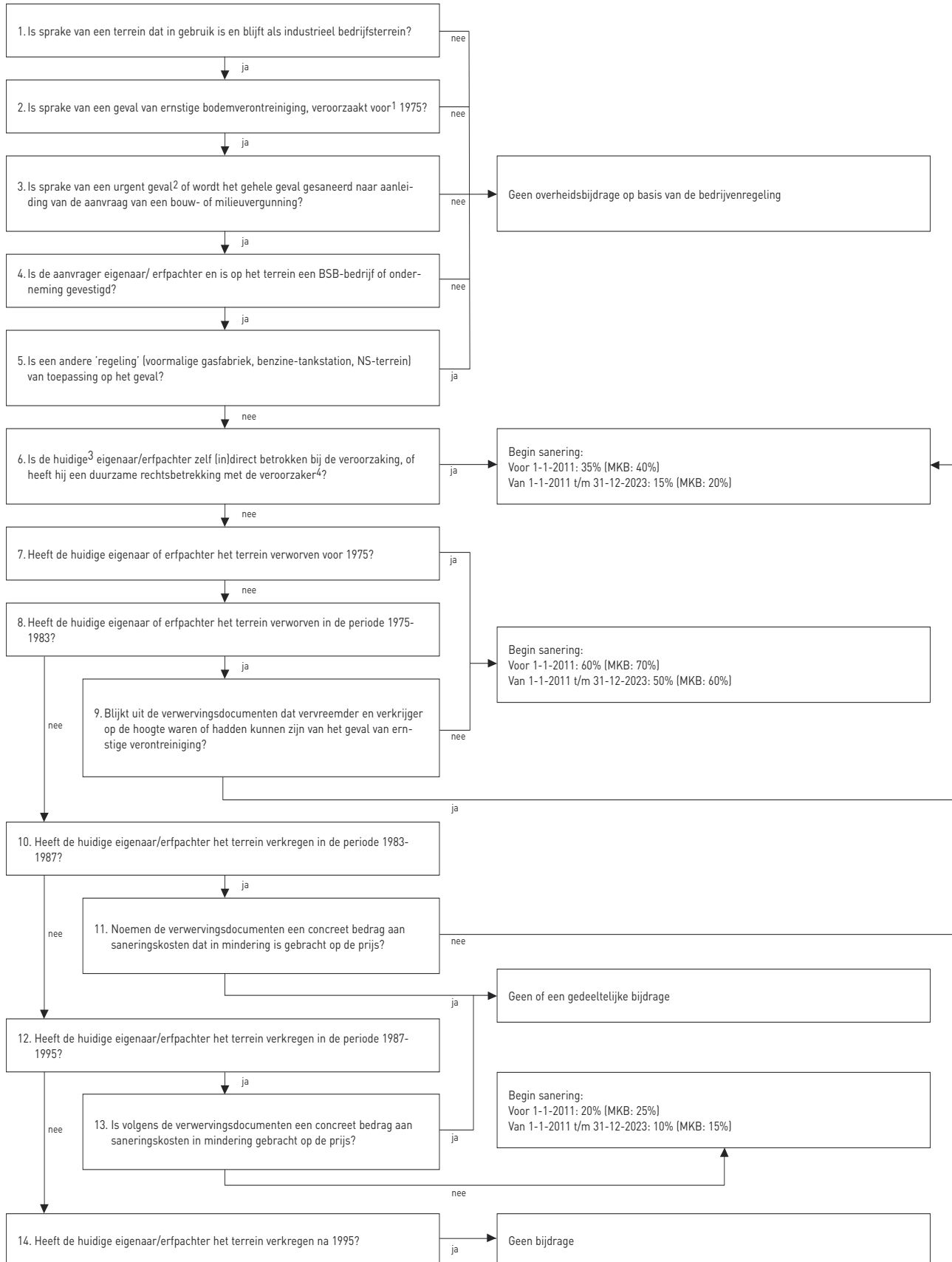
Saneringsfase

Stappenschema bedrijvenregeling

Voor bedrijfsterreinen geldt een saneringsplicht. Onder voorwaarden is een overheidsbijdrage mogelijk. Dit stappenschema is een vereenvoudigde weergave van de overheidsbijdrage.

¹ Hiervan is sprake als volgens een protocol 80% of meer van de verontreiniging is veroorzaakt voor 1-1-1975.

² Uiteraard dient het uiterste tijdstip van de urgentieschikking nog niet te zijn verstreken om voor een bijdrage in aanmerking te komen.

³ Op het moment dat de bedrijvenregeling in werking treedt door verordening of wet- en regelgeving.

⁴ Indien de veroorzaker na 1982 verwerft moeten ook de stappen 10 t/m 14 worden doorlopen.

Interimbeleid

Het kan nog tot 1 januari 2005 duren voordat het parlement het nieuwe beleid heeft goedgekeurd en het is verankerd in de wet. Als u voor die tijd gaat saneren, kunt u nu al het bevoegd gezag om een bijdrage vragen. Er kan interimbeleid worden gevoerd. Om het interimbeleid in werking te laten treden is het stellen van voorschriften voor de subsidie van de bodemsanering van bedrijfsterreinen door de provincie of gemeente nodig. Dit geldt alleen voor gemeenten die zijn aangewezen als bevoegd gezag in de zin van de Wet bodembescherming. Er is door het ministerie een modelsubsidieverordening aangeleverd en op dit moment is al een tiental subsidieverordeningen vastgesteld. In afwachting van de wetwijziging kan een aanvraag voor subsidie worden gedaan bij het bevoegd gezag. Een aanmelding zoals hierna is beschreven is niet nodig tijdens het interimbeleid.

Het convenant is aangemeld bij de Europese Commissie in verband met staatssteunaspecten. Op 27 februari 2002 heeft de Commissie het convenant verenigbaar geacht met het EG-verdrag en gelden er vanuit de Commissie geen beperkende voorwaarden. Tijdens de overgangperiode geldt nog wel de volgende voorwaarde: het gaat niet om een bijdrage voor een draagkrachtprobleem (daarvoor is een aparte regeling nog in ontwikkeling).

Let op: de bijdrage wordt slechts één keer per geval van verontreiniging per onderneming gegeven.

Aanmelden vóór 1 januari 2006

Wat moet u doen? Allereerst moet u zich afvragen of het bedrijfsterrein, waarvan u eigenaar of erfpachter bent, (mogelijk) verontreinigd is. Dit komt u te weten door bodemonderzoek te laten doen. Wellicht heeft u dat al gedaan, misschien met behulp van de BSB-stichting.

Als u al weet dat er gesaneerd moet worden, en u wilt daarvoor graag een bijdrage van de overheid, dan moet u zich vóór 1 januari 2006 melden bij het bevoegd gezag met de resultaten van het bodemonderzoek.

Als u nog niet weet of er gesaneerd moet worden, maar u wilt niet de kans op een bijdrage verspelen, dan meldt u zich ook vóór 1 januari 2006 met de resultaten van het bodemonderzoek. Dit is minimaal een inventariserend onderzoek BSB of een vooronderzoek volgens NVN 5725. Bij de melding geeft u aan op welke

termijn vervolgonderzoek zal plaatsvinden. Ook de resultaten van dit vervolgonderzoek geeft u aan het bevoegd gezag.

Let op: ook als u deelneemt aan de BSB-operatie moet u de melding (laten) doen. Dit gaat niet automatisch.

Als uw terrein ernstig verontreinigd blijkt te zijn, en het bevoegd gezag verklaart dat de sanering urgent is, kunt u daarna een formele subsidieaanvraag indienen bij het bevoegd gezag. Dit kan tót de indiening van het saneringsplan.

Let op: zonder melding of zonder subsidie-aanvraag heeft u geen recht op een bijdrage.

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.
Nederland is klein. Denk groot.

Meer informatie

Meer informatie over dit onderwerp is te krijgen bij uw bevoegd gezag. Per 1 januari 2003 zijn dit de volgende instanties:

Bevoegd gezag	Telefoon
Provincie Groningen	(050) 316 40 46
Provincie Friesland	(058) 292 52 74
Provincie Drenthe	(0592) 36 58 85
Provincie Overijssel	(038) 425 14 12
Provincie Gelderland	(026) 359 99 90
Provincie Flevoland	(0320) 26 53 83
Provincie Utrecht	(030) 258 39 45
Provincie Noord-Holland	(023) 514 38 48
Provincie Zuid-Holland	(070) 441 71 62
Provincie Zeeland	(0118) 63 17 77
Provincie Noord-Brabant	(073) 680 84 85
Provincie Limburg	(043) 389 75 47
Gemeente Amsterdam	(020) 551 38 21
Gemeente Rotterdam	(010) 489 59 28
Gemeente Den Haag	(070) 353 64 65
Gemeente Utrecht	(030) 286 48 46
Gemeente Haarlem	(023) 511 46 03
Gemeente Zaanstad	(075) 681 62 42
Gemeente Heerlen	(045) 560 49 45
Gemeente Arnhem	(026) 377 44 58
Gemeente Tilburg	(013) 542 90 75
Gemeente Almelo	(0546) 54 10 12
Gemeente Amersfoort	(033) 460 91 55
Gemeente Eindhoven	(040) 259 46 04
Gemeente Enschede	(053) 481 50 18
Gemeente Helmond	(0492) 58 70 60
Gemeente Hengelo	(074) 245 91 07
Gemeente 's-Hertogenbosch	(073) 615 57 94
Gemeente Leiden	(071) 516 55 01
Gemeente Maastricht	(043) 350 43 89
Gemeente Venlo	(077) 359 66 06
Gemeente Nijmegen	(024) 329 96 37
Gemeente Alkmaar	(072) 548 88 88
Gemeente Breda	(076) 529 45 40
Gemeente Deventer	(0570) 69 39 94
Gemeente Dordrecht	(078) 648 05 00
Gemeente Emmen	(0591) 68 52 80
Gemeente Groningen	(050) 367 12 90
Gemeente Leeuwarden	(058) 233 86 36

Publicatie van:
Ministerie van VROM
Rijnstraat 8
2515 XP
Den Haag
Dit informatieblad is gemaakt in overleg met het

Ministerie van Economische Zaken

Maart 2003

Aan de tekst van dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend.